CURTEA DE APEL NORD

Dosarul nr. 21rji-154/2025 Judecătoria Edineț, sediul Briceni
1-24098297-03-21rji-24012025 Judecător Ghenadie Comerzan

D E C I Z I E
În numele Legii

13 noiembrie 2025 mun. Bălți

Colegiul penal al Curții de Apel Nord
În componența sa:
Președintele completului: Ghenadie Liulca
Judecătorii: Aurelia Andronache, Ludmila Iarmaliuc

a judecat în ordine de recurs, fără participarea părților, recursul directorului Penitenciarului nr. 2 Lipcani Andrei Socol, împotriva încheierii Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 17 decembrie 2024, prin care a fost admisă plângerea condamnatului Cuculescu Vasile împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitor la condițiile de detenție care afectează drepturile condamnatului, garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor și a libertăților omului.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul-raportor, ținând cont de argumentele invocate în recurs, în raport cu materialele cauzei şi prevederile legii în vigoare, Colegiul penal,

C O N S T A T Ă:

La 03.09.2024 în adresa Judecătoriei Edineț sediul Briceni a parvenit plângerea condamnatului Cuculescu Vasile împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitor la condițiile de detenție care conform jurisprudenței CEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din CEDO.

În motivarea plângerii condamnatul indică că, anterior prin încheierea judecătorească din 29.01.2024 a fost constat faptul că a fost deținut în condiții inumane în Penitenciarul nr. 2 Lipcani în perioada 29.03.2023 - 18.04.2023, 03.07.2023-14.11.2023, cu reducerea pedepsei, însă din data de 14.11.2023 pînă

în prezent condiții nu s-au schimbat și în continuare se deține în condiții inumane, și anume: celula este în stare deplorabilă; condiții sunt anti sanitare și antiigienice; celula populată cu diferite insecte; lipsa reparației în celulă; lipsa apei calde sau rece; veceu este amplasat în afara celulei, cu miros urât; neasigurarea cu spațiul minim locativ de cel puțin de 4 m^2 per condamnat; saltelele învechite.

Menționează, că în perioada 17.06.2024 - 05.08.2024 a fost deținut în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, în celula care se află în subsol, în celula nr. 119, în condiții inumane, și anume: antis anitaria; veceul amplasat în celulă, pereții nu sunt ridicați și fără ușă, de la care vine un miros urît; supraaglomerarea celulei; neasigurarea cu spațiul minim locativ de cel puțin de 4 m^2 per condamnat; lipsa mobilierului; lipsa apei calde; mucegai pe pereți; lipsa luminii naturale; plimbarea se permitea o dată pe zi.

Solicită condamnatul Cuculescu Vasile constatarea încălcării prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale în cadrul executării pedepsei, în Penitenciarul nr. 13 Chișinău și în Penitenciarul nr. 2 Lipcani cu reducerea pedepsei.

Prin încheierea Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 17 decembrie 2024 a fost admisă plângerea condamnatului Cuculescu Vasile împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului, garantate de art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

S-a constatat faptul, că Cuculescu Vasile a fost deținut în perioade 18.04.2023-03.07.2023, 17.06.2024 - 05.08.2024 în Penitenciarul nr. 13 Chișinău în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale în total 125 zile.

În condițiile art.473^4 alin. (4) Cod de procedură penală s-a redus pedeapsa condamnatului Cuculescu Vasile cu 25 zile, pentru perioada de 130 zile în care s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr.13 Chișinău, cu calcularea a 2 (două) zile de reducere pentru 10 (zece) zile de detenție.

S-a constatat faptul, că Cuculescu Vasile a fost deținut în perioadele 15.11.2023- 17.06.2024, 05.08.2024 - 08.12.2024 în Penitenciarul nr. 2 Lipcani în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale în total 440 zile.

În condițiile art.473^4 alin. (4) Cod de procedură penală s-a redus pedeapsa condamnatului Cuculescu Vasile cu 44 zile, pentru perioada de 440 zile în care s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr.2 Lipcani, cu calcularea a 1 (unu) zile de reducere pentru 10 (zece) zile de detenție.

Termenul pedepsei definitive stabilite lui Cuculescu Vasile, prin încheierea Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 19.03.2024 în temeiul art. 84 alin. (4) Cod penal, cu închisoare pe un termen de 7 ani și 6 luni, a fost redusă cu 69 zile.

S-a obligat administrația instituției penitenciare nr. 13 Chișinău și nr. 2 Lipcani, potrivit art.473^4 alin. (3) C Cod de procedură penală, să înlăture condițiile precare de detenție în termen de 15 zile, după expirarea căruia instituția penitenciară informează instanța de judecată despre executarea încheierii.

Exercitarea căilor de atac:

Nefiind de acord cu soluția instanței, directorul Penitenciarului nr. 2 Lipcani Andrei Socol, în termen a contestat încheierea menționată cu recurs și a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 17 decembrie 2024, în partea reducerii pedepsei pentru perioada deținerii lui Cuculescu Vasile în Penitenciarul nr. 13 Chișinău și nr. 2 Lipcani.

În argumentarea recursului motivat s-a invocat că, judecătorul de instrucție în partea constatării condițiilor de detenție în Penitenciarul nr. 13 Chișinău și nr. 2 Lipcani a examinat cauza formal, în lipsa unei aprecieri obiective a aspectelor de fapt și de drept, în lipsa unei analize complete, în ansamblu și sub toate aspectele a împrejurărilor cazului, fără a ține cont de următoarele circumstanțe: condamnatul a fost deținut în celulele au fost bine iluminate, ventilate și încălzite; spălarea hainelor se efectuează prin intermediul spălătoriei penitenciarului, care este dotată cu mașini de tip automat; deratizarea și dezinsectizarea încăperilor penitenciarului se efectuează trimestrial de agent economic special conform contractului încheiat; asistența medicală se acorda în regim non-stop; alimentația corespunde standardelor stabilite; accesul la apă potabilă este nelimitat, calitatea apei corespunde normelor de consum.

În sensul celor descrise supra, recurentul consideră că în perioada deținerii condamnatului Cuculescu Vasile în Penitenciarul nr. 13 Chișinău și nr. 2 Lipcani toate standardele minime de întreținere a condamnaților au fost respectate, iar judecătorul de instrucție neîntemeiat a ajuns la concluzia că în perioada sus indicată condamnatul a fost deținut în condiții de detenție inumane și degradante.

În subsidiar, a menționat că pentru perioadele 18.04.2023-03.07.2023, 17.06.2024-05.08.2024 deținerii în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, plângerea a fost depusă tardiv, or, Cuculescu Vasile a fost transferat la 03.07.2024 în Penitenciarul nr. 2 Lipcani unde i-au fost asigurate condiții satisfăcătoare de detenție.

Argumentele părților:

Potrivit prevederilor art.447 alin. (1), (2) Cod de procedură penală, recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces. **(2)** Instanța de recurs fixează data examinării și dispune să se comunice pârților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.

Respectând principiul contradictorialității, instanța de recurs a fixat data examinării recursului și a dispus să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței, însă până la data examinării recursului, părțile nu au depus referință asupra recursului declarat.

Aprecierea instanței de recurs:

Examinând materialele prezentate în raport cu motivele recursului declarat, Colegiul penal consideră necesar de a respinge ca nefondat recursul declarat de directorul Penitenciarului nr. 2 Lipcani Andrei Socol, împotriva încheierii Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 17 decembrie 2024, și a menține încheierea primei instanțe, din următoarele considerente:

În conformitate cu art. 437 alin. (1) pct. 4) Cod de procedură penală, pot fi atacate cu recurs alte hotărâri penale pentru care legea prevede această cale de atac.

Conform art. 448 alin. (1) Cod de procedură penală, judecînd recursul, instanţa verifică legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanţa de recurs.

Potrivit art. 449 alin. (1) pct. 1) lit. a) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat.

În susținerea soluției adoptate Colegiul penal reține că, potrivit art.469 alin. (1) pct. 17[1]) Cod de procedură penală, la executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la constatarea condițiilor de detenție a condamnaților.

Din materialele cauzei penale instanța de fond a reținut că, Cuculescu Vasile a fost condamnat prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul central din 14 ianuarie 2022, în baza art. 190 alin. (2) lit. b), art. 190 alin. (2) lit. b), art. 190 alin. (2) lit. b) Cod penal, cu aplicarea art. 84 alin. (1) și (4) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 06 ani, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activități ce țin de gestionarea bunurilor altor persoane pe un termen de 02 ani.

Tot el, a fost condamnat prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul Fălești din 31 mai 2023, în baza art. 190 alin. (2) lit. b), c) Cod penal, cu aplicarea art. 84 alin. (4) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 06 ani 06 luni, cu executare pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activități ce țin de gestionarea bunurilor altor persoane pe un termen de 03 ani.

Tot el, a fost condamnat prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 15 iunie 2023, în baza art. 190 alin. (2) lit. b), art. 190 alin. (2) lit. b) Cod penal, cu aplicarea art. 84 alin. (1) Cod penal, fiindu-i stabilită pedeapsa

definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 02 ani 06 luni, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de a exercita activități ce țin de gestionarea bunurilor altor persoane pe un termen de 02 ani.

Ulterior, prin încheierea Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 19.03.2024, în baza art. 84 alin. (4) Cod penal, pentru concurs de sentințe prin cumul parțial al pedepselor aplicate prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul Fălești din 31.05.2023 și prin sentința Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 15.06.2023, fiindu-i stabilită pedeapsa definitivă sub formă de închisoare pe un termen de 07 ani 06 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, cu privarea de dreptul de a ocupa funcții și de exercita activității ce țin de gestionarea bunurilor altor persoane pe un termen de 05 ani.

Prin încheierile Judecătoriei Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 02 mai 2023 și 02 mai 2023 pedeapsa stabilită lui Cuculescu Vasile a fost redusă în temeiul art. 473^4 alin. (4) Cod de procedură penală, în total cu 63 zile, pentru perioada deținerii de până la 18.04.2023.

În speță, Colegiul penal reține că în plângerea înaintată s-a solicitat constatarea aflării condamnatului Cuculescu Vasile în detenție în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale în Penitenciarul nr. 13 Chișinău și nr. 2 Lipcani, cu reducerea pedepsei.

Potrivit raportului administrației instituției penitenciare, se invocă că Cuculescu Vasile s-a deținut în Penitenciarele nr. 13 Chișinău și nr. 2 Lipcani în condiții de detenție acceptabile, care au corespuns minimului necesar, ultimul nefiind marginalizat sub nici un aspect inuman si/sau degradant.

Astfel, analizând încheierea recurată în raport cu argumentele recurentului, Colegiul penal constată temeinicia soluției instanței inferioare în partea ce ține de constatarea faptului că, Cuculescu Vasile a fost deținut în condiții inumane și degradante contrare prevederilor art. 3 CEDO: în Penitenciarul nr. 13 Chișinău în perioade 18.04.2023-03.07.2023, 17.06.2024-05.08.2024, în total 125 zile, și în Penitenciarul nr. 2 Lipcani în perioadele 15.11.2023- 17.06.2024, 05.08.2024-08.12.2024, în total 440 zile, manifestate prin deținerea în celule supraaglomerate și insalubre – în care se încalcă normele de igienă, umiditate ridicată, prezența mucegaiului, prezența insectelor, insuficiența luminii naturale și artificiale, lipsa sistemului de ventilare, asistența medicală precară, fapt ce contravine Hotărârii Guvernului RM nr. 583 din 26 mai 2006 cu privire la aprobarea Statutului executării pedepsei de către condamnați.

La acest capitol, instanța de recurs remarcă că condițiile de detenție din Penitenciarul nr. 13 Chișinău sânt integral confirmate prin rapoartele Consiliului pentru Prevenirea Torturii din anul 2017, prin care s-a stabilit că în Penitenciarul nr. 13 Chișinău persistă problema spațiilor locative, celulelor suprapopulate,

fiecărui deținut revenindu-i un spațiu locativ de aproximativ 2,1 m^2. Totodată, accesul la lumină naturală este limitat în majoritatea celulelor din cauza ferestrelor de dimensiuni mici.

La fel, specialiștii din cadrul CPT au recomandat autorităților din Republica Moldova ca să-şi mărească eforturile în sensul îmbunătățirii condițiilor de detenție curente în penitenciarul respectiv.

De asemenea, conform raportului privind vizita preventivă efectuată la Penitenciarul nr. 13 mun. Chișinău la data de 04.01.2018 întocmit de către Consiliul pentru Prevenirea Torturii (CPT) se atestă următoarele: Penitenciarul nr. 13 mun. Chișinău constituie, în sine, o sursă de stres care poate duce la intensificarea gândurilor suicidale. Condițiile de detenție în penitenciar nu pot acorda o atmosferă, cît de puțin, terapeutică. La momentul vizitei fiecare deținut beneficia de suprafață locativă de aproximativ de 2,1 m^2 . Conform ordinului MJ nr. 1159 din 19.12.2017, numărul maxim de deținuți admis pentru deținere în penitenciarul nr. 13 mun. Chișinău a fost redus pînă la 570 persoane, iar numărul deținuților aflați în P-13 la data de 04.01.2018 era de 1070 persoane. Geamurile de dimensiuni mici nu facilitează pătrunderea luminii solare în celule. Permiterea fumatului în celule şi în alte încăperi defavorizează ceilalți deținuți nefumători. Deținuții nu au la dispoziție servicii de salubrizare/spălare a hainelor/lenjeriei. Administrația Penitenciarului nr. 13 nu oferă deținuților lenjeria strict necesară. Unele spații de plimbări sunt utilizate drept spații de uscare a hainelor. Există o problemă în asigurarea cu personal medical, ce influențează accesul la servicii medicale a condamnaților, precum şi documentarea pretinselor acte de tortură, tratamente inumane şi degradante.

La data de 07.09.2016 Amnesty International - Moldova a efectuat o vizită de monitorizare la Penitenciarul nr. 13 mun. Chișinău şi a constatat existența unor celule suprapopulate, grupuri sanitare murdare şi sistem de aerisire nefuncțional şi, pe de altă parte, existența unor celule renovate recent din contul deținuților, dotate cu frigidere, televizoare, ferestre de termopan şi cuptoare cu microunde. Amnesty International - Moldova a cerut Guvernului să închidă Penitenciarul nr. 13, deoarece condițiile de detenție a acestuia nu corespund standardelor internaționale.

În rapoartele anterioare, Promo-LEX a atenționat asupra condițiilor de detenție proaste din Penitenciarul nr. 13 mun. Chișinău şi alte penitenciare din Republica Moldova.

La fel, Asociația a publicat date statistice care arată că rata de încarcerare la 100000 de locuitori este una foarte mare (220 de deținuți la 100000 de locuitori, în comparație cu media europeană de 140 de deținuți la 100000 de locuitori). La moment în Penitenciarul nr. 13 mun. Chișinău sunt deținute 1100 de persoane, deşi capacitatea penitenciarului este de 500 de persoane.

În aceeași ordine de idei, urmează a fi reiterată şi practica CEDO în cauzele privind condițiile inumane şi degradante de detenție în Penitenciarele din RM, astfel că în cauza *Baştovoi vs. Moldova* Curtea a subliniat natura recurentă a problemelor legate de condițiile proaste de detenție în Penitenciarul nr. 13 din Chișinău. CEDO a observat că ea a indicat anterior autorităților că acestea urmează să adopte măsuri adecvate pentru a pune capăt la ceea ce pare a fi o problemă sistemică *(Cristioglo c. Moldovei, 26 aprilie 2016).* Rapoartele întocmite de Ombudsman şi CPT în perioada cînd reclamantul a fost deținut în penitenciar indică că în această instituție condițiile proaste de detenție predomină. Curtea a observat că Guvernul nu a prezentat nici o dovadă în susținerea afirmației sale că au avut loc îmbunătățiri considerabile în ultimii ani. Curtea a constatat că pe durata detenției sale în Penitenciarul nr. 13 mun. Chișinău reclamantul a fost supus condițiilor de detenție de o severitate care depășește nivelul inerent de suferință în detenție şi că a avut loc violarea Articolului 3 din Convenție. Curtea a atenționat că ea a examinat în mod repetat dacă există un recurs eficient în Moldova în ceea ce privește alegațiile privind condițiile proaste de detenție şi a constatat cu fiecare ocazie că remediile la care s-a referit Guvernul erau ineficiente pentru persoanele care continuă să fie deținute în condiții incompatibile cu Articolul 3 din Convenție. Curtea nu a găsit motiv să se depărteze de la aceste constatări în cazul din speță. Corespunzător, ea a constatat că a avut loc violarea Articolului 13 în conjuncție cu Articolul 3.

Cât privește condițiile de detenție din Penitenciarul nr. 2 Lipcani integral se confirmă prin raportul privind vizita preventivă/de monitorizare efectuată la Penitenciarul nr.2 Lipcani din cadrul Administrației Naționale a Penitenciarelor la 19 mai 2023, unde membrii Consiliului pentru Prevenirea Torturii (CpPT) au constatat că în ambele sectoare în marea majoritate a celulelor condițiile sunt degradante, condamnații fiind plasați în 14 dormitoare cu suprafețe mari, supraaglomerate, mobilier învechit, lenjerie de pat uzată şi plapume insalubre, miros neplăcut. În unele celule pe pereți este igrasie. Din discuțiile cu condamnații aceștea au menționat că iarna în încăperi este rece (15-16 grade). ***Membrii Consiliului au vizitat celulele ce au nevoie urgentă de dezinfectare, fiind pline de gândaci de bucătărie, insecte***. În unele celule lumina este insuficientă pe timp de zi, fiind blocată de prezența paturilor etajate. Nu există sistem de ventilare. Membrii CpPT sunt îngrijorați de starea tehnică şi sanitară a băii, îngrijorare formulată şi în Raportul cu privire la vizita Consiliului din 24 aprilie 2018.

Astfel, membrii CpPT au emis recomandări în adresa Penitenciarului nr. 2 Lipcani: 1. Repartizarea uniformă a condamnaților, ce prevede respectarea standardelor CPT cu referire la spațiu şi condițiile de trai pentru condamnați. 2.Oferirea accesului la activități ocupaționale, programe de reintegrare şi muncă

condamnaților ce se dețin conform art. 206 Cod de executare. 3. Îmbunătățirea condițiilor adecvate în wc-uri, lavoare, baia penitenciarului, în vederea asigurării respectului pentru demnitatea umană şi unui grad dezirabil de condiții sanitaro-igienice. 4. Întreprinderea măsurilor urgente pentru deratizarea/dezinsecția spațiilor de trai ale condamnaților. 5. Adaptarea infrastructurii penitenciarului la necesitățile persoanelor cu nevoi speciale. 6. Îmbunătățirea condițiilor de detenție şi crearea unor condiții prielnice de trai prin reparația celulelor, schimbarea mobilierului vechi, procurarea seturilor noi de lenjerie de pat, reparația spațiilor sanitare etc. 7. Organizarea serviciului medical conform normelor în vigoare şi asigurarea deținuților cu servicii medicale de calitate.

Drept consecință, Colegiul penal va respinge alegațiile recurentului potrivit cărora pe perioada detenției sale în Penitenciarele nr. 13 Chișinău și nr. 2 Lipcani condamnatul Cuculescu Vasile nu a fost marginalizat sub nici un aspect inuman și/sau degradant, fiindu-i acordat minimul de condiții a executării detenției, or, la analiza condițiilor de cazare a deținutului urmează a se reține prevederile Hotărârii Guvernului RM nr. 583 din 26 mai 2006 cu privire la aprobarea Statutului executării pedepsei de către condamnați, care în punctul 464 stipulează că fiecare deținut se asigură cu spațiu de cazare în mărime nu mai mică de 4 m^2, care trebuie să fie iluminat natural şi artificial, încălzit şi ventilat conform normativelor de construcții.

În susținerea celor expuse, Colegiul penal notează dispoziția art.473^4 alin.(1) Cod de procedură penală, potrivit căreia la evaluarea condițiilor de detenție, instanța de judecată dă apreciere atât probelor prezentate de părți, cât şi rapoartelor instituțiilor naționale şi internaționale în domeniu.

În acest sens CtEDO a explicat că, dacă există o dispută cu privire la condițiile de detenție între părți, ***nu este necesar să se constate veridicitatea fiecărui element litigios:*** atunci când alegația gravă nu este respinsă de către statul pârât, poate fi conchisă încălcarea art. 3 din Convenție. Este cazul când statul este unicul care deține informații susceptibile de a confirma sau respinge alegațiile reclamantului.

Prin urmare, principiul potrivit căruia proba îi revine celui care afirmă nu se aplică întotdeauna. Faptul că statul nu prezintă aceste informații îi permite Curții să ajungă la concluzia că alegația este una justificată *(a se vedea în acest sens cauza A. şi alţii c. Regatului Unit, 12 februarie 2009, § 132; cauza Idalov c. Rusiei, 22 mai 2012, § 98).*

La acest capitol, Colegiul penal reține că în conformitate cu art. 473^4 alin. (4) Cod de procedură penală, în cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art.473^2 alin. (3), instanța de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculându-se de la 1 la 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenție în condiții precare calculate cumulativ. Instanţa de judecată poate rotunji în favoarea

condamnatului termenul de pedeapsă constatat ca fiind executat în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, pentru a deduce integral acest termen din termenul rămas neexecutat.

În temeiul prevederilor art. 473^2 alin. (3) Cod de procedură penală, condamnații care au fost deţinuţi cel puţin 10 zile în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, drepturi care reies din obligația statului de a asigura condițiile de detenție, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei.

Astfel, instanța de fond a constatat că Cuculescu Vasile s-a aflat în condiții de detenție contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale în Penitenciarul nr. 13 Chișinău o perioadă de 125 zile și în Penitenciarul nr. 2 Lipcani o perioadă de 440 zile.

Prin urmare, având în vedere că s-au adeverit alegațiile petentului privind condițiile inumane de detenție, luând în considerație totalitatea efectelor cumulative ale condițiilor generale raportate la caracteristicile individuale ale condamnatului, precum şi intensitatea, gravitatea şi durata încălcării, ținând cont de principiile proporționalității şi echității, instanța de fond corect a considerat necesar, oportun şi rezonabil de a reduce 25 zile pentru perioada de 215 zile în care acesta s-a aflat în detenție în Penitenciarul nr. 13 Chișinău, cu calcularea a 2 zile de reducere pentru 10 zile de detenție și cu 44 zile pentru perioada de 440 zile în care acesta s-a aflat în detenție în Penitenciarele nr. 2 Lipcani, cu calcularea a 1 zi de reducere pentru 10 zile de detenție.

În asemenea circumstanțe, Colegiul penal conchide că prima instanță în mod întemeiat a dispus reducerea termenului pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 7 ani și 6 luni stabilite lui Cuculescu Vasile prin încheierea Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 17 decembrie 2024 în temeiul art. 84 alin. (4) Cod penal cu 69 zile, în acest sens ținându-se seama de severitatea și gravitatea condițiilor de detenție contrare art. 3 din Convenție.

Astfel, Colegiul penal apreciază că remediul aplicat în speța dată este unul adecvat şi suficient, bazat pe o justă şi echitabilă evaluare a circumstanțelor de fapt, cu o legătură rezonabilă de cauzalitate dintre prejudiciul cauzat şi recompensa instituită şi care va avea efectul compensatoriu proporțional circumstanțelor constatate.

În atare circumstanțe, instanța de recurs reține că instanța de fond a pronunțat o încheiere întemeiată şi motivată, iar în situația în care instanța şi-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care infirmă/afirmă acuzația, permițând părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță *(Hotărârea CtEDO Garcia Ruis versus Spania).*

Afirmațiile recurentului privind tardivitatea plângerii condamnatului în partea constatării condițiilor inumane și degradante în Penitenciarul nr. 13 Chișinău pentru perioadele 18.04.2023-03.07.2023, 17.06.2024-05.08.2024, or condamnatul Cuculescu Vasile a fost deținut în continuu în condiții de detenție care cad sub incidența art. 3 CEDO, fapt ce atestă situația de continuitate în timp fără întrerupere a suferințelor cauzate condamnatului.

Aici Colegiul penal statuează asupra faptului că, dreptul condamnaților de a se adresa judecătorului de instrucție cu plângere împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale a fost introdus prin Legea nr.272 din 29.11.2018, intrată în vigoare la 01.01.2019.

Prin urmare, se relevă că dreptul condamnatului de a revendica reducerea termenului pedepsei pentru perioadele de aflare în penitenciar în condiții inumane și degradante a devenit posibil de a fi exercitat începând cu 01.01.2019, astfel, Colegiul penal stabilește că plângerea condamnatului Cuculescu Vasile se consideră depusă în termen. Or, în condițiile art.473^2 alin.(5) Cod de procedură penală, instanța de recurs constată că plângerea referitoare la condițiile de detenție care afectează grav drepturile condamnatului sau ale prevenitului ***urmează a fi depusă pe parcursul detenției în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale,*** precum și în termen de 6 luni de la data când nu mai sânt deținuți în astfel de condiții, dar nu mai târziu de 4 luni de la eliberarea lor din locul de detenție.

Concluzia respectivă se deduce și din practica CEDO, unde în cauza *Ulemek v. Croația din 31.10.2019* Curtea a reiterat că, în contextul condițiilor de detenție, perioada detenției reclamantului trebuia considerată ca o „situație continuă”, or, deși a fost închis în diferite regimuri și/sau unități de detenție, ea a fost executată în condiții substanțial similare, în unități de detenție de același tip.

În același timp, este neîntemeiată și alegația recurentului privind întreruperea condițiilor precare de detenție odată cu transferul condamnatului în Penitenciarul nr. 2 Lipcani, unde condițiile de detenție sunt admisibile, or, acest fapt contravine circumstanțelor constatate supra.

Astfel, în speța dedusă judecății se constată indubitabil că condamnatul Cuculescu Vasile s-a deținut în continuu în condiții inumane și degradante, ceea ce-i oferea dreptul condamnatului de a solicita oricând în interiorul termenului de executare a pedepsei aplicarea prevederilor art. 473^4 CPP, inclusiv acest drept persistă și timp de 4 luni de la eliberarea din locurile de detenție.

În sensul celor descrise supra, Colegiul penal apreciază conținutul recursului declarat de către directorului Penitenciarului nr. 2 Lipcani Andrei Socol ca fiind o expunere a dezacordului cu soluția adoptată pe caz, fără a se indica careva încălcări la emiterea soluției, ceea ce în opinia instanței de recurs nu poate servi drept temei pentru casarea sau modificarea soluției adoptate de către instanța ierarhic inferioară.

Pe motivele expuse mai sus, Colegiul penal va respinge recursul directorului Penitenciarului nr. 2 Lipcani Andrei Socol declarat împotriva încheierii Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 17 decembrie 2024 ca fiind nefondat, menținând fără modificări încheierea adoptată de prima instanță.

În conformitate cu prevederile art.449 alin. (1) pct.1) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul penal,-

D E C I D E :

Recursul directorului Penitenciarului nr. 2 Lipcani Andrei Socol declarat împotriva încheierii Judecătoriei Edineț, sediul Briceni din 17 decembrie 2024, prin care a fost admisă plângerea condamnatului Cuculescu Vasile împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție, care conform jurisprudenței CEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, se respinge ca nefondat, cu menținerea încheierii în cauză fără modificări.

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului: **Judecător:** **Judecător:**